

SZAKKÉPZÉSI KERETTANTERV

a(z)

55 212 06

NÉPZENÉSZ I. NÉPI BILLENTYŰS SZAKMAIRÁNY SZAKKÉPESÍTÉS-RÁÉPÜLÉSHEZ

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet,
- a(z) 5521206 számú, Népzeneész I. (a szakmairány megjelölésével) megnevezésű szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó rendelet

alapján készült.

II. A szakképesítés-ráépülés alapadatai

A szakképesítés-ráépülés azonosító száma: 55 212 06

Szakképesítés-ráépülés megnevezése: Népzeneész I. (a szakmairány megjelölésével)

A szakmacsoport száma és megnevezése: 4. Művészet, közművelődés, kommunikáció

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XLII . Előadóművészet

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 2 év

Elméleti képzési idő aránya: 40%

Gyakorlati képzési idő aránya: 60%

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: érettségi végzettség

 vagy iskolai előképzettség hiányában: -

Bemeneti kompetenciák: A Szakmai előképzettségénél meghatározott bármelyik szakképesítés megszerzésével elsajátított kompetenciák, melyeket a képző intézmény szakmai alkalmassági vizsga (írásbeli, szóbeli és gyakorlati tevékenység) keretében ellenőriz

Szakmai előképzettség: A 25/2016 (II. 25.) Kormányrendelet szerinti Országos Képzési Jegyzékben meghatározott

54 212 02 Egyházzeneész II. (szakmairány megjelölésével)

54 212 04 Jazz-zeneész II. (szakmairány megjelölésével)

54 212 05 Klasszikus zenész II. (szakmairány megjelölésével)

- 54 212 06 Népzenész II. (szakmairány megjelölésével)
54 212 08 Szórakoztató zenész II. (szakmairány megjelölésével)
szakképesítést igazoló bizonyítvány, vagy
A 150/2012 (VII. 6.) Kormányrendelet szerinti Országos Képzési Jegyzékben meghatározott
54 212 02 Egyházzzenész (szakmairány megjelölésével)
54 212 04 Jazz-zenész (szakmairány megjelölésével)
54 212 05 Klasszikus zenész (szakmairány megjelölésével)
54 212 06 Népzenész (szakmairány megjelölésével)
54 212 08 Szórakoztató zenész (szakmairány megjelölésével)
szakképesítést igazoló bizonyítvány, vagy
A 133/2010 (IV. 22.) Kormányrendelet szerinti Országos Képzési Jegyzékben meghatározott
54 212 03 Jazz-zenész
szakképesítést igazoló bizonyítvány, vagy
Az 1/2006 (II. 17.) OM rendelet szerinti Országos Képzési Jegyzékben meghatározott
54 212 02 Egyházzzenész
54 212 04 Klasszikus zenész
54 212 05 Népzenész
31 212 01 Szórakoztató zenész II.
szakképesítést igazoló bizonyítvány, vagy
A 37/2003 (XII. 27.) OM rendelet szerinti Országos Képzési Jegyzékben meghatározott
52 1822 01 Egyházzzenész (a tevékenység megjelölésével)
52 1822 02 Énekes (a műfaj megjelölésével)
52 1822 04 Zenész (a műfaj, a szak és a hangszer megjelölésével)
52 1822 03 Népzenész (a hangszer és a szak megjelölésével)
33 1822 01 Szórakoztató zenész II. (a műfaj és a hangszer megjelölésével)
szakképesítést igazoló bizonyítvány.
Előírt gyakorlat: —
Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek
Pályaalkalmassági követelmények: szükségesek

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
Néprajz	Okleveles etnográfus pedagógiai végzettséggel
Népzeneelmélet és -történet, Népzenei lejegyzés	Okleveles etnomuzikológus pedagógiai végzettséggel, Népzeneelmélet tanár, Népzene tanár, Okleveles etnográfus pedagógiai végzettséggel
Néptánc	Néptánc pedagógus

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: Nincs.

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: Nincs.

V. A szakképesítés-ráépülés óraterve nappali rendszerű oktatásra

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám	heti óraszám	éves óraszám
	szabad sáv nélkül	szabad sáv nélkül	szabadsávval	szabadsávval
3/15. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év	35 óra/hét	1260 óra/év
Összes gyakorlat		160 óra		160 óra
4/16. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év	35 óra/hét	1085 óra/év
Összesen:		2237 óra		2505 óra

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja

modul megnevezés	Népzeneész	Ráépülés			
	Tantárgyak	3/15		4/16	
		e	gy	e	gy
12061-16 Népzenei elméleti ismeretek magas szintű tevékenysége	Néprajz	2		2	
	Népzeneelmélet- és történet	4		4	
	Népzenei lejegyzés	2		2	
12059-16 Népi hangszeres zenélés magas szintű tevékenysége	Főtárgy		4		4
	Társhangszer		4		4
	Zongora kötelező		1		1
	Kamara		4		4
	Néptánc		2		2
	Hangszerismeret		2		2
	Szolfézs	2			2
	Zeneelmélet	2		2	
	Zenetörténet	2		2	
összes óra		31		31	
Gyakorlat óraszámja		17		19	
Elmélet óraszámja	14		12		
Gyakorlat aránya		60%			
Elmélet aránya		40%			

A 2. számú táblázat „A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja” megadja a fent meghatározott heti óraszámok alapján a teljes képzési időre vonatkozó óraszámokat az egyes tantárgyak témaköreire vonatkozóan is (szabadsáv nélküli szakmai óraszámok).

2. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak óraszámja

Modul megnevezés	Népzeneész Tantárgyak	Ráépülés			
		3/15		4/16	
		e	gy	e	gy
12061-16 Népzenei elméleti ismeretek magas szintű tevékenysége	Néprajz	72		62	
	Népzeneelmélet- és történet	144		124	
	Népzenei lejegyzés	72		62	
12059-16 Népi hangszeres zenélés magas szintű tevékenysége	Főtárgy		144		124
	Társhangszer		144		124
	Zongora kötelező		36		31
	Kamara		144		124
	Néptánc		72		62
	Hangszerismeret		72		62
	Szolfézs	72			62
	Zeneelmélet	72		62	
	Zenetörténet	72		62	
összes óra:		504	612	372	589
Gyakorlat óraszámja		1361			
Elmélet óraszámja		876			
Összefüggő gyakorlat		160			
Összes óra		2237			
Elmélet aránya		40%			
Gyakorlat aránya		60%			

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően a táblázatban a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-a felosztásra került.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.

A

12061-16 azonosító számú

**Népzenei elméleti ismeretek magas szintű tevékenysége
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 12061-16 azonosító számú **Népzenei elméleti ismeretek magas szintű tevékenysége** megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Néprajz	Népzeneelmélet és -történet	Népzenei lejegyzés
FELADATOK			
Autentikus népzenei anyagot tanulmányoz a helyszínen és autentikus népzenei felvételről	x	x	x
Autentikus felvételeket hallás utáni lejegyez, memorizál, elemez		x	x
Az elméleti ismereteket alkalmazza a gyűjtött népzenei anyag feldolgozása során: népzenei dallam- és szövegjegyzés, elemzés, rendszerezés, archiválás	x	x	x
A népzenei és néprajzi szakirodalom vonatkozó részeit folyamatosan feldolgozza, értelmezi, alkalmazza	x	x	x
SZAKMAI ISMERETEK			
Néprajzi, népzenei alapfogalmak biztos, helyes, értő használata	x	x	x
A tájegységek sajátos zenei nyelvezete létrejöttének néprajzi tényezői (történeti földrajz, életmód, etnikai, felekezeti viszonyok stb.)	x		
A néphagyomány, benne a népzene hagyományos gyakorlatának törvényszerűségei	x	x	
A népzene gyűjtés története, módszerei, lehetősége, technikai feltételei, szakmai, emberi vonatkozásai	x	x	x
A néptánc, hangszeres és vokális népzene összefüggései, egymásra hatása	x	x	
A magyar vokális népzene legjellemzőbb hangsorai, azok szerepe a népdalstílusokban		x	
A magyar népzene stílusa, stílusrétegei		x	
Népzenei rendszerezések, népdaltípusok és zenei jellemzőik		x	x
Az öt magyar népzenei dialektus és kistájai földrajzi, stílusrétegekhez kapcsolódó zenei és szövegműfaji jellegzetességei (dallam, intonáció, ritmika, metrum, tempó, díszítés, stílusrétegek, műfajok, hangszeres zene, előadásmód, zenehasználat stb)	x	x	
A változatképződés szerepe, tényezői és törvényszerűségei	x	x	x
A népzene jellemező variációs gyakorlat törvényszerűségei a dallam, a ritmika, a díszítés, a szöveg tekintetében		x	x
A magyar népi hangszerek története, osztályozása, típusai, földrajzi elterjedése, hangszerársulások	x	x	

A magyar népzene jeles énekes és hangszeres egyéniségeinek, együtteseinek repertoárja, használati- és előadásmódja	x	x	
A tánc típusok zenei kíséret módjai, a harmonizálás típusai a népzenei gyakorlatban		x	
A népzene és műzene kapcsolata, egymásra hatása		x	
A velünk együtt élő népek, nemzetiségek népzenei hagyományai	x	x	
A népzenei szakirodalom áttekintő, változáskövető ismerete	x	x	
A népzenei revival mozgalom, szakmai- és civilszervezetek története, a tánc ház mozgalom volt és jelenlegi kiemelkedő képviselői, szakmai műhelyei, közössége	x		
SZAKMAI KÉSZSÉGEK			
Pontos, biztos zenei hallás-és intonációs készség	x		x
Ritmus- és tempóérzék		x	x
Olvasott, hallott szakmai szöveg megértése	x	x	x
Szakmai szöveg fogalmazása szóban és írásban	x	x	x
A néphagyomány jellemző összefüggéseinek értő alkalmazása	x	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK			
Kitartás	x	x	x
Önállóság	x	x	x
Terhelhetőség	x	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK			
Motiválhatóság	x	x	x
Irányíthatóság	x	x	x
Fogalmazó készség			
MÓDSZER KOMPETENCIÁK			
Logikus gondolkodás	x	x	x
Áttekintő képesség	x	x	x
Információgyűjtés	x	x	x

1.1. A tantárgy tanításának célja

A néprajz tantárgy tanításának célja a ráépülésben, hogy elmélyítse a növendékben a hazánk, népünk, kulturális örökségünk, népi műveltségünk jellemzőiről, sajátosságairól tanultakat, összefüggésében értelmezze a magyar népzeneét létrehozó magyar paraszti kultúra jelenségeit földrajzi, történeti, társadalmi, etnikai vonatkozásban egyaránt.

Fontos célja, hogy erősítse és gyakoroltassa azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld jobb megismeréséhez, a haza és népei megbecsüléséhez és az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ez által is mélyítse el a nemzeti önismeretet, a nemzettudatot, a tevékeny hazaszeretetet.

Tudatosítsa a növendékben, hogy a néphagyomány az általános emberi értékek hordozója, ezért ismerete az általános műveltséghez is szükséges, és ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet élő hagyományainak és történelmi emlékeinek tevékeny ápolására.

Célja továbbá, hogy a növendéket felkészítse a felsőfokú tanulmányokra.

1.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A néprajzi ismereteket biztosítják a növendékek adott életkori szintjéhez igazodó kultúrtörténeti tájékozottságot.

A néprajz oktatása eredményeként a növendékek az órákon szerzett ismereteket beépítik a szakelméleti és gyakorlati órákon szerzett tudásukba, tapasztalataikba.

1.3. Témakörök**1.3.1. Néprajzi alapvetés****38 óra**

A néprajzi alapfogalmak elmélyítése.

A nemzeti azonosságtudat, a közösséghez tartozás megnyilvánulási formái, tartalmi és formai jegyei, jelképei.

A közösségi hagyományok: átadás-átvétel, variálódás, szóbeliség szerepe a népi kultúrában.

A magyar nép táji-történeti tagolódásának differenciálása:

- dialektusok, tájegységek, falvak,
- földrajzi, etnikai, vallási és kulturális közösségek.

Európai és Európán kívüli hagyományos kultúrák.

1.3.2. Kutatóstörténet, szakirodalmi alapvetés**8 óra**

A folklórkutatás története.

A legfontosabb hazai folklór gyűjtemények.

A legfontosabb megjelent kézikönyvek, folyóiratok.

1.3.3. Társadalomnéprajz**8 óra**

Társadalmi struktúra, társadalmi szabályok, a paraszti társadalom belső rendjét meghatározó jogszokások. Erkölc, mentalitás, a vallás és az egyházak szabályozó szerepe.

1.3.4. Tárgyi kultúra**10 óra**

A népi díszítőművészet jelenségei és összefüggései; a szimbólumok a kultúrában, megnyilvánulásaik a folklór különböző területein.

1.3.5. Folklór

48 óra

Az eddig tanultak elmélyítése, az ismeretek szélesítése.

Népi természetismeret, néphit, népi gyógyászat

Népi vallásosság: a különböző felekezetek vallási néprajzának jellegzetességei, összefüggései a népszokásokkal.

A népi epika és líra tartalmi műfajai.

A kiemelkedő egyéniségek szerepe a folklórban.

A magyar néptánc történetére és stílusrétegeire vonatkozó tudás elmélyítése.

A tánc hagyományozódásának alkalmi az egyéni emberi és a közösségi élet tükrében.

A népköltészet és a műköltészet kölcsönhatásának jelenségei, azok elemzése.

A folklorizmus és folklorizáció jelenségeinek elemzése.

1.3.6. Hon- és népismeret

22 óra

Tanulmányi kirándulások: népi műemlékek, helyi gyűjtemények, tájházak, múzeumok látogatása.

Csoportos és önálló gyűjtőmunka, és bemutatása elemzése.

Részvétel különböző honismereti, néprajzi, népzenei és néptánc előadásokon, konferenciákon.

Kiemelkedő folklórrendezvények látogatása és elemzése.

1.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

1.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

1.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat				
2.	kiselőadás	x	x		
3.	megbeszélés		x	x	
4.	vita			x	
5.	projekt	x	x		
6.	kooperatív tanulás		x		
7.	szerepjáték		x	x	
8.	házi feladat	x	x		
9.	szemléltetés			x	audiovizuális eszközök

1.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthatás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x	x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre			x	
2.3.	Tesztfeladat megoldása			x	
2.4.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x	x		
2.5.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x			
3.2.	rajz készítése leírásból	x			
4.	Komplex információk körében				
4.1.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x			
4.2.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
4.3.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
5.	Csoportos munkaformák körében				
5.1.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
5.2.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
5.3.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		

1.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

2. Népzeneelmélet és történet tantárgy

268 óra

2.1. A tantárgy tanításának célja

A Népzeneelmélet és történet tantárgy tanításának célja, hogy a növendék további átfogó és összefüggő ismeretekre tegyen szert a magyar népzenei hagyomány énekes és hangszeres anyagában. Elemző és értelmező módon dolgozza fel a tárgy ismeretanyagát, legyen képes megszerzett tudását saját hangszere repertoárjának elmélyült megismerése szolgálatába állítani.

Szélesítse repertoárját, alakítson ki a tárgy segítségével földrajzi dialektusokra, kistájakra, műfajokra, stílusokra és stílusrétegre nézve reprezentatív memorizált repertoárt.

Fontos célja, hogy népzenei példákkal világítson rá a Kárpát-medencében élő népek hagyományos kultúrájának összefüggéseire, az együttélésből fakadó kulturális kölcsönhatás jelenségeire, valamint, hogy kiindulópontot nyújtson a Kárpát-medencén kívüli európai és az Európán kívüli hagyományos zenei kultúrák megismeréséhez.

Kiemelt célja, hogy példák segítségével rávilágítson a népzene és műzene kapcsolatára, különös tekintettel a magyar zenetörténet jelentős egyéniségeire.

2.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A Népzeneelmélet és történet tárgy felhasználja, megerősíti a történelem, a földrajz, a néprajz, a magyar és világirodalom, a klasszikus zeneirodalom és zenetörténet, valamint a művészettörténet tanult ismeretanyagát

Az idegen nyelvek ismerete nélkülözhetetlenek a zenei szakkifejezéseknel.

A néptánc lehetőséget ad a növendék számára arra, hogy megtapasztalja a zene-ének-tánc hagyományban kiforrott egységét.

2.3. Témakörök

2.3.1. A népzene gyűjtése és kutatásának története 10 óra

A népzene gyűjtés, archiválás és kutatás legújabb módszerei, eredményei. Korunk legfontosabb kutatási területei, magyar népzene kutatóinak eredményei.

A korszerű népzenei anyagközlés szempontrendszere.

2.3.2. A népzene kutatás alapjai 10 óra

Népzeneelméleti fogalmak, a magyar népzene összetevői, történeti rétegei, társadalmi szerepe, esztétikai jelentősége.

Vargyas Lajos: A magyarság népzeneje. Második javított kiadás (CD-ROM), Budapest, 2002. Internetes változat: <http://mek.oszk.hu/02000/02074>

2.3.3. A magyar népzene dialektusterületei 100 óra

Az öt magyar népzenei dialektus vokális és hangszeres népzenei anyagának, a népzenei dialektusokra, stílusokra, előadásmódra, műfajokra jellemző előadási gyakorlatának átfogó, elemző megismerése, a felsorolt szempontokra nézve reprezentatív repertoár kialakításával.

A témakör feldolgozásához ajánlott:

– A Magyar Népzenei Antológia digitális összkiadása

– A magyar népzene dialektusterületei c. fejezet Vargyas Lajos: Magyar népzene, in: Magyar Néprajz VI. c. kötetből. Budapest, 1990. Internetes változat: <http://mek.oszk.hu/02100/02152/html/06/6.html>

2.3.4. A magyar néptáncok zenéje 78 óra

A magyar népi tánczene áttekintő ismerete, a népzenei dialektusok, tánc típusok, kíséretmódok figyelembevételével, hangzó felvételeken és kottapéldákon keresztül.

A témakör feldolgozásához ajánlott:

- Népi tánczenére vonatkozó fejezetek, fejezetrészletek A magyar nép és nemzetiségeinek tánc hagyománya c. kötetből. Szerk. Felföldi László – Pesovár Ernő. Budapest, 1997
 - A táncok ritmuskísérete című fejezet Pávai István: Az erdélyi és a moldvai magyarság népi tánczenéje c. kötetből. Budapest, 1993, 1998.
- Sárosi Bálint: Hangszeres népzenei hagyomány. (Balassi Kiadó, Budapest, 2008.) és hangzó CD-melléklete

2.3.5. A rokon- és szomszéd népek népzeneje 20 óra

A magyarság eredete, zenei kapcsolata a rokon és szomszéd népekkel, a szóban forgó népek zenéjének áttekintő megismerése, hangzó és kottapéldákon keresztül.

Ajánlott irodalom:

Bartók Béla: Népzeneink és a szomszéd népek népzeneje. Budapest, 1934.

2.3.6. A hagyományos előadásmód kérdései a népzeneben 10 óra

Az előadásmód, hangvétel, énekes díszítés és hangszeres cifrázás, hangszeres kíséretmód jellemzői hangzó példákon keresztül.

A népzene élete: a változatképződés törvényszerűségei és jelenségei példákon keresztül.

Ajánlott irodalom:

Vargyas Lajos: A magyarság népzeneje (Planétás Kiadó, Budapest, 2006.) és hangzó CD-melléklete

2.3.7. Népzene és műzene kapcsolata 20 óra

A magyar népzene szerepe a 20-21. századi európai műzenében

A survival és revival legújabb jelenségei

2.3.8. Kitekintés az európai és Európán kívül hagyományos zenei kultúrákra 20 óra

A hagyományos zenei kultúrák általános zenei jelenségeinek (hangsorok, ritmika, lüktetés, funkciók, műfajok, formai megoldások stb.) bemutatása példák segítségével

2.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

2.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

2.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztály	
1.	zenehallgatás			x	audiovizuális eszközök
2.	megbeszélés			x	
3.	vita			x	
4.	projekt	x	x		
5.	kooperatív tanulás		x		
6.	szerepjáték		x	x	
7.	házi feladat	x			
8.	autentikus népzenei felvételek hallás utáni lejegyzése	x			audiovizuális eszközök

9.	autentikus népzenei felvételek hallás utáni elemzése		x	x	audiovizuális eszközök
10.	szemléltetés			x	audiovizuális eszközök
11.	hangszeres zenélés	x			hangszerek
12.	együtténeklés		x	x	
13.	együttzenélés		x	x	
14.	kiselőadás	x	x		

2.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoportbontás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x		
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása		x	x	
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		x	x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése		x		
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x		x	
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x		x	
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján	x	x		
3.2.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x	x		
3.3.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		

4.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
4.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		

2.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

3. Népzenei lejegyzés tantárgy

134 óra

3.1. A tantárgy tanításának célja

A Népzenei lejegyzés a Népzeneelmélet és történet, valamint a Főtárgy és Kamarazene tárgyak legfontosabb kiegészítője. Célja, hogy a növendék a magyar népzenei hagyomány énekes és hangszeres anyaga elemző lejegyzésének alapelveit, jelrendszerét, gyakorlatát elsajátítsa, ezzel is segítse magas szintű énekes, hangszeres tevékenységét.

A Népzenei lejegyzés gyakorlása során a növendék a magyar népzene elméletének megismerése, valamint az énekes és hangszeres repertoár gyakorlása közben elemző módon kap képet a magyar népzene dallamstílusai, stílusrétegei, népdaltípusai, hangsorai, ritmikái, metrum-béli viszonyai jellemzőiről. Megfigyeli a magyar népzene táji, műfaji, jellegzetességeit, azok előadásmódjának rögzítése során.

3.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A Népzenei lejegyzés tárgya szorosan kapcsolódik a Népzeneelmélet- és történet, Néprajz, Főtárgy, Kamarazene, Szolfézs, Zeneelmélet anyagához.

Az idegen nyelvek nélkülözhetetlenek a zenei szakkifejezésekénél.

3.3. Témakörök

3.3.1. A népzenei lejegyzés története és funkciói

10 óra

A dallamlejegyzés történeti folyamatának áttekintése. A digitális kottázás lehetőségei, előnyei, veszélyei, szabályai különböző funkciókban.

A „puszta fülű” lejegyzések gyakorlata és jelentősége, értelmezése, újrateremtése hangszereken és énekszóval.

Jeles népzenei lejegyzők kottázási szemlélete, jelrendszere (Bartók Béla, Kodály Zoltán, Lajtha László, Kiss Lajos, Paksa Katalin, Tari Lujza és mások) konkrét példákon keresztül.

A kottahasználat eltérő funkcióinak hatása a népzenei lejegyzésre, konkrét példákon keresztül.

3.3.2. A népzenei lejegyzés jelrendszere

17 óra

A különböző hangszerek illetve énekes előadás zenei anyagának lejegyzési specialitásai a hangszer- illetve énektechnika függvényében, konkrét példákon keresztül.

A népzenei lejegyzések zenei és effektuális elemei a vokális és hangszeres népzene lejegyzésében konkrét példákon keresztül.

A népzenei partitúra készítésének gyakorlata, konkrét példákon keresztül.

3.3.3. Vokális népzenei felvételek lejegyzése

50 óra

A magyar nyelvterület népzenei dialektusaiból reprezentatív igénnyel válogatott népdalok autentikus népzenei felvételekről történő részletes lejegyzése a népzenei lejegyzés tudományos szabályainak és jelrendszerének alkalmazásával.

3.3.4. Hangszeres népzenei felvételek lejegyzése

57 óra

A magyar nyelvterület népzenei dialektusaiból reprezentatív igénnyel válogatott hangszeres dallamok autentikus népzenei felvételekről történő részletes lejegyzése a népzenei lejegyzés tudományos szabályainak és jelrendszerének alkalmazásával.

3.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

3.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

3.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztály	
1.	zenehallgatás			x	audiovizuális eszközök
2.	szemléltetés			x	audiovizuális eszközök
3.	magyarázat			x	
4.	önálló gyakorlás	x	x		
5.	házi feladat	x			

3.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.2.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.3.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.4.	Információk feladattal vezetett rendszerezése		x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			
2.3.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.4.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban			x	

3.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A

12059-16 azonosító számú

**Népi hangszeres zenélés magas szintű tevékenysége
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 12059-16 azonosító számú **Népi hangszeres zenélés magas szintű tevékenysége**. megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Főtárgy	Tárhangszer/ének	Zongora kötelező	Kamara	Néptánc	Szolfézs	Zeneelmélet	Zenetörténet	Hangszerismeret
FELADATOK									
Zenei képességeit, általános zenei és népzenei elméleti tudását folyamatosan fejleszti	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gyakorlatban is tudja alkalmazni és a népi harmonizálás szabályait				x		x	x		
Diktálás után akkordfűzési gyakorlatot játszik, lejegyez							x		
Az akkordok jelöléseit helyesen alkalmazza				x		x	x		
A zenei folyamatokat harmóniailag elemzi	x	x	x	x		x	x		
A zenei folyamatokat formailag elemzi	x	x	x	x		x	x	x	
Pontosan értelmezi a zenei műszavakat, előadási jeleket, utasításokat	x	x	x	x	x	x	x	x	
A saját hangszere szempontjából földrajzilag, műfajilag és előadasmódban reprezentatív, alkatának, egyéniségének, beállítódásának is megfelelő népzenei repertoárt alakít ki, melyet folyamatosan bővít	x	x		x	x				
Repertoárját biztonsággal memorizálja, azt hosszú távon fejben tartja	x	x		x	x				
Repertoárját folyamatosan gyakorolja	x	x		x	x				
Hangszerét, hangszereit karbantartja	x		x		x				x
Szólistaként és hangszerének megfelelő autentikus népzenei együttesekben muzsikál, együttest vezet				x					
Népzenei előadásokat, táncházakat, táborokat tervez, szervez, azokban közreműködik	x		x	x	x				x
Közreműködik népzenei alkalmazott zeneként megjelenítő műsorokban (film, színház, táncszínház, rádiójáték stb.)	x	x		x	x				
A fellépéséhez szakmailag minden tekintetben felkészül	x		x	x	x				
Hangszerét természetesen, oldottan kezeli, a zenét kifejező, egyéni, stílusos hangon szólaltatja meg	x			x	x				
Szükség esetén megfelelő hangmagasságba	x	x		x			x		

transzponálja az eredeti hangzó felvételekről tanult népzenei anyagot									
Egységes hangnemi szerkezetbe rendezi népzenei összeállításait a lehetséges hangnemi kapcsolódási módok ismeretében	x	x		x				x	
Az előadáson helyes tempóban, zeneileg pontosan, megfelelő technikai színvonalon szólaltatja meg a repertoárját	x	x	x	x	x				x
SZAKMAI ISMERETEK									
Saját hangszere népzenei irodalmának ismerete és folyamatos bővítése	x	x		x					x
Kimunkált hangszerteknikai tudáson alapuló biztonságérzet és előadói készség	x	x		x		x			x
Érzelmileg átélt, hiteles előadásmód	x			x	x	x			x
A népzenei anyag stílusos, pontos, tagolt, kifejező, technikai és zenei szempontból magas színvonalú, tudatos előadás	x			x	x				
Az elméletben tanultak alkalmazása saját hangszerén, kamarazenélésében	x	x		x	x	x	x	x	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK									
Pontos zenei hallás-és intonációs készség	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ritmus-, metrum-, tempó-, karakter- és stílusérzék	x	x	x	x	x	x	x	x	
Biztos zenei ízlés, muzikalitás	x	x	x	x	x	x	x	x	
Érzelmileg átélt, hiteles előadás	x	x	x	x	x				
Magas szintű hangszerteknikai készség	x	x	x	x					x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK									
Elhivatottság, elkötelezettség	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Fejlődőképesség, önfejlesztés	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Szorgalom, igyekezet	x	x	x	x	x	x	x	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK									
Interperszonális rugalmasság	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kezdeményező készség	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konfliktusmegoldó készség	x	x	x	x	x	x	x	x	x
MÓDSZER KOMPETENCIÁK									
Kreativitás, ötletgazdagság	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Módszeres munkavégzés	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Figyelem összpontosítás	x	x	x	x	x	x	x	x	x

4.1. A tantárgy tanításának célja

- A népi ritmushangszerek tantárgy tanításának célja, hogy a növendékek olyan szakmai tudást és zenei műveltséget sajátítsanak el, mellyel felsőfokú tanulmányokat folytathatnak, illetve képesek lehetnek arra, hogy a közművelődés különböző területein középfokú végzettséget igénylő munkaköröket lássanak el. Ezzel a tevékenységgel segítsék elő a hagyományos paraszti kultúra értékeinek fennmaradását, továbbélését.
- A tanuló ismerje
 - a népi ritmushangszerek felépítését, részeit,
 - a népzeneinkben használatos népi ritmushangszerek megszólaltatási módjait,
 - a népzene előadásmódjának a népi ritmushangszerekre vonatkozó jellegzetességeit, ezen belül részletesen a hangképzés, hangsúlyozás, ritmus és dinamika jellemző módjait, valamint a zenei improvizációnak népzeneinkre jellemző módjait,
 - a magyar népzene nyelvjárás-területeit és ezek stílusbeli jellemzőit,
 - a hangszeres zene szerepét a magyar népzenei hagyományban,
 - a tanult hangszeres dallamok formai sajátosságait,
 - a különböző tájegységekre jellemző hagyományos népi hangszereket, hangszer-együtteseket,
 - a népi ritmushangszerek múltját, elterjedését a magyar népzeneben, népszokásokban,
 - a különböző népzenei tájegységek (dialektusok) jellemző tánc típusait, táncait, az ezekhez kapcsolódó dallamanyagot és hangszeres zenét.
- A tanuló legyen képes
 - természetes, hosszú időtávon is oldott hangszerkezelésre, biztos és dinamikus játékmódra,
 - az egyszerű, illetve összetett ritmuskíséret alkalmazására,
 - a jobb és bal kéz technikájának összehangolására,
 - az adott tánczenére jellemző hangsúlyozás, dinamika tudatos alkalmazására,
 - hangszeres népzenei darabok önálló megtanulására, kíséretére,
 - tudásáról számot adni zenekari produkcióként illetve táncot kísérve,
 - teljes tánczenei folyamatok kíséretére a primás játékát (tempóváltásait, tánc típusváltásait stb.) követve, az egyéb kísérőhangszerekkel ritmikailag és harmóniailag együttműködve,
 - énekes dallamok kíséretének megformálására az adott dialektus stílusának megfelelően,
 - önálló zenekari produkciók összeállítására.
 - zenésztársaival zenei kapcsolatteremtésre.
- Rendelkezzék
 - biztos tempó tartással, ritmusérzéssel,
 - periódusérzéssel,
 - lapról olvasási készséggel
 - biztos zenei memóriával, fejlett hallással, kontrolláló képességgel.
- A javasolt zenei anyag kiválasztását mindig a tanuló technikai tudása, muzikalitása és zenei érettsége határozza meg. Az előírt anyag mindig az elvégzendő minimumot jelenti, amelynél többet végezni kívánatos és hasznos.

4.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A növendékek képzéséhez elengedhetetlen más tantárgyak ismeretanyagának beépítése. Ezek részben a főtárgyhoz szorosan kapcsolódnak: népzeneelmélet, népzene-történet, néprajz, néptánc. Saját tantárgyának, a népzene- és művészetekbe való integrálásához pedig fontos, hogy tájékozott legyen a tanítvány a társművészetekben. Ehhez nyújtanak segítséget az alábbi tantárgyak: zene-történet, zeneirodalom, művészettörténet, irodalom, történelem, földrajz. Így a növendék könnyebben elsajátítja a tananyagot, és képes lesz azt tágabb összefüggésbe helyezve a későbbi önálló munka során hasznosítani.

4.3. Témakörök

4.3.1. Technikai fejlesztés

68 óra

Fejlessze tovább az alapképzésben megtanultak figyelembe vételével az alábbiakat:

- természetes hangszerkezelést, összehangolt jobb- és balkéz mozgást,
 - a hagyományokhoz igazodó, ugyanakkor saját adottságainak is megfelelő, helyes és hatékony test-, hangszer- és kéztartást,
 - a vele együtt muzsikáló hangszerekre is figyelemmel bíró rögtönzési készséget.
- Fordítson figyelmet a biztos technikán alapuló állóképesség fejlesztésére
- céltudatos egyéni gyakorlási módszerének kialakításával,
 - a lapról olvasási készség mellett a memorizáló képesség, valamint a rögtönzőképesség fejlesztésével,
 - a rendszeres zenekari muzsikálással.

A tanuló sajátítsa el

- a hangszer helyes tartását ülő és álló helyzetben,
- a pálca vagy ütő megfelelő tartását, indítását,
- a balkéz és a jobbkéz helyes tartását,
- a szép zenei hang megformálásához szükséges ütéstechnikát,
- a dob behangolását.

Legyen képes a tanuló

- a bal és jobb kéz ritmikai függetlenítésére,
 - tempóváltásokat megvalósítani hosszabb zenei folyamatban,
 - hangszerjátékát énekkel színesíteni, énekét hangszerral kísérrni,
 - hangszerét behangolni a tanár által megadott alaphangra (hegedűhöz, furulyához),
 - a hangsúlyok és belső (sorok közötti) hangsúlyok dallamalkotó szerepének felismerésére és alkalmazására,
 - a dallam értelmezésére, egyszerű ritmus variációkra,
 - a dob és az ütőgardon teljes játszófelületén való tájékozódásra,
 - a zenei periódus felismerésére,
 - a sorzáró „ti-ti ti-ti ti-ti tá szün”, vagy a „ti-ti ti-ti ti-ti ti-ti ti-ti ti-ti ti-ti tá szün” formula következetes alkalmazására csárdásokban,
 - hosszabb tánczenei folyamatot megfelelő tempóváltással előadni.
- a Gyimes-völgyi és moldvai zenére jellemző díszítéstechnikákat, ritmusképleteket szabadon alkalmazni,
- az aszimmetria megvalósítására,
 - a sorkezdő nyolcad és tizenhatod felütés ritmusokat alkalmazni,
 - 3/4-es és 6/8-os dallamokat helyesen hangsúlyozni,
 - tisztán intonálni,
 - az esztam hangsúlyú ritmizálást megvalósítani,
 - stílusos improvizálásra, a dallami díszítések válogatására,
 - az ütőgardon alapritmusokat stílusosan variálni, illetve a moldvai tánczene alapritmusait alkalmazni, dobon elsajátítani,

- a sorzáró ritmusformulák alkalmazására, az ütőgardon alapritmusainak stílusos elsajátítására (a hagyománynak megfelelően variálni), a tanult táncrendek megfelelő kísérésére,
- felismerni a moldvai, csíki és a gyimesi ritmizálás hasonlóságait illetve különbözőségeit,
- az aszimmetrikus kíséretre ütőgardonon
- a szinkópás ritmusok lekövetésére ütőgardonon (ettős jártatója és sűrülője)
- zenekari darabok összeállítására, hangszerelésre.

Tudjon hegedűvel vagy furulyával együtt muzsikálni, éneket, valamint néptáncot kíséreni, és különbséget tenni a népzene és a régizene (írott zenei hagyomány) előadásmódja között.

- Gyimes-völgyi lassú csárdások, kerekes, medvés, hétlépés, régi héjsza, verbunk, lassú és sebes magyaros és csárdás, héjsza, alunelu, Rákóczi mars, lakodalmi mars, sánta németes, sormagyar, medvés, öreges héjsza, korobjászka, kerekes, tisztí héjsza, legényes, csúfos, ruszka, féloláhos–héjsza, hosszúhavasi, háromsírülős, egytoppantós, háromtoppantós, hétlépés, balánkai, sánta németes és csoszogtatós, talján porka és a sebese, moldvai és a porkája, zsidós, gólya.
- Moldvai népzene: magyaros, öves, kezes, gergelytánc, erdélyes, virágtánc, bolgáros, oroszos, stica, polka, sirba, ruca, sirba studencilor, drumui dracului, kecskés, festeres, kettős, gergelytánc, magyaros, öves, kezes, virágtánc, bolgáros, oroszos, stica, polka, sirba, ruca
- Magyar történelmi zene, szokásdallamok
- Csík megyei lassú csárdás, verbunk, magyarországi, cepper, féloláhos, kezes, zsuka, orosz zsuka, medvés, héjsza, verbunk, lakodalmi mars

A tanuló tudja és ismerje a különböző tánc típusokat és azok neveit.
Ismerje és alkalmazza néhány adatközlő egyéni játékmódját.

4.3.2. Népzenei repertoár 115 óra

- Gyimes-völgyi lassú csárdások, kerekes, medvés, hétlépés, régi héjsza, verbunk, lassú és sebes magyaros és csárdás, héjsza, alunelu, Rákóczi mars, lakodalmi mars, sánta németes, sormagyar, medvés, öreges héjsza, korobjászka, kerekes, tisztí héjsza, legényes, csúfos, ruszka, féloláhos–héjsza, hosszúhavasi, háromsírülős, egytoppantós, háromtoppantós, hétlépés, balánkai, sánta németes és csoszogtatós, talján porka és a sebese, moldvai és a porkája, zsidós, gólya.
- Moldvai népzene: magyaros, öves, kezes, gergelytánc, erdélyes, virágtánc, bolgáros, oroszos, stica, polka, sirba, ruca, sirba studencilor, drumui dracului, kecskés, festeres, kettős, gergelytánc, magyaros, öves, kezes, virágtánc, bolgáros, oroszos, stica, polka, sirba, ruca
- Magyar történelmi zene, szokásdallamok
- Csík megyei lassú csárdás, verbunk, magyarországi, cepper, féloláhos, kezes, zsuka, orosz zsuka, medvés, héjsza, verbunk, lakodalmi mars

A tanuló tudja és ismerje a különböző tánc típusokat és azok neveit.
Ismerje és alkalmazza néhány adatközlő egyéni játékmódját.

4.3.3. Népzenei összeállítások alkotása 68 óra

A tanult zenei anyagból a növendék egyéni képességeinek, alkatának, beállítódásának megfelelő népzenei összeállítások készítése.

4.3.4. Színpadi gyakorlat 17 óra

A növendékek által elsajátított zenei anyag, elkészített zenei összeállítások színpadi és táncművészeti bemutatása.

4.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

tanterem, gyakorlóterem, koncertterem

4.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

4.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	előjáték	x			hangszer
2.	zenei anyag bemutatása Cd-ről, hangfelvételtől	x			audiovizuális eszközök
3.	zenei anyag bemutatása zongorán	x			zongora
4.	zenei anyag bemutatása énekléssel	x			
5.	házi feladat	x			

4.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Leírás készítése	x			

2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre	x			
2.4.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Elemzés készítése tapasztalatokról	x			
3.2.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.3.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			

4.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

5. Társhangszer/ének tantárgy

268 óra

5.1. A tantárgy tanításának célja

A zeneművészeti szakgimnáziumban a népzenei tanulmányok fontos célja, hogy a növendék felkészüljön a felsőfokú népzeneész előadóművész és népzene-tanár képzésre. Az oktatás célja, hogy az alapképzésben kiválasztott és tanult társhangszert a kerettantervben meghatározott főtárgyi követelmények alapján, a növendék előképzettségének, felkészültségének felméréseivel készített egyéni fejlesztési terv szerint, a lehető legmagasabb szintre fejlessze.

5.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A növendékek képzéséhez elengedhetetlen más tantárgyak ismeretanyagának beépítése. Ezek részben a főtárgyhoz szorosan kapcsolódnak: népzeneelmélet, népzene-történet, néprajz, néptánc. Saját tantárgyának, a népzeneének a művészetekbe való integrálásához pedig fontos, hogy tájékozott legyen a tanítvány a társművészetekben. Ehhez nyújtanak segítséget az alábbi tantárgyak: zenetörténet, zeneirodalom, művészettörténet, irodalom, történelem, földrajz. Így a növendék könnyebben elsajátítja a tananyagot, és képes lesz azt tágabb összefüggésbe helyezve a későbbi önálló munka során hasznosítani.

5.3. Témakörök

5.3.1. Technikai fejlesztés

45 óra

Lásd a választott társhangszer kerettantervében

5.3.2. Népzenei repertoár

100 óra

Lásd a választott társhangszer kerettantervében

5.3.3. Népzenei összeállítások alkotása

78 óra

A tanult zenei anyagból a növendék egyéni képességeinek, alkatának, beállítódásának megfelelő népzenei összeállítások készítése.

A népdal összeállításokat kísérheti hangszer. Amennyiben a társhangszer adottságai megengedik a növendék számára, használja énekének kíséretére.

5.3.4. Színpadi gyakorlat

45 óra

A növendékek által elsajátított zenei anyag, elkészített zenei összeállítások színpadi adaptációja.

5.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

5.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

5.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztály	
1.	bemutató	x			
2.	magyarázat	x			
3.	megbeszélés	x			
4.	szemléltetés	x			audiovizuális eszközök
5.	együtt muzsikálás		x		
6.	házi feladat	x			
7.	önálló gyakorlás	x			

5.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztály	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			

1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.2.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.3.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.4.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.2.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			

5.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

6. Zongora kötelező tantárgy

67 óra

6.1. A tantárgy tanításának célja

A szakgimnáziumi tanulmányokhoz nélkülözhetetlen a legalább alapfokú zongorajáték, hiszen a zenei elméleti tárgyak mindegyikénél rendszeresen szükség van rá az órákon, az egyéni felkészülésnél. A fix hangolású billentyűk a szolfézsórai hallásfejlesztéshez-, az akkordikus megszólaltatás lehetősége pedig a zeneelméletben nyújt segítséget. Ahhoz, hogy ezekre az oktatásban betöltött szerepekre használni tudja a zongorát, megfelelő manuális készségek birtokába kell juttatni a növendékeket. Az előtanulmányaik, illetve választott szakuk igényei szerint igen változó tudásszinttel érkeznek a diákok, ezért a megfelelő anyag és a haladás tervezése különösen fontos feladat a tanár számára.

6.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

Mint minden hangszer esetében, a zongora kötelező tanulásánál is fontos a hangszer működésével kapcsolatos alapvető ismeretek elsajátítása, melyhez a fizika nyújt információkat. A magyar nyelv és irodalom, a történelem valamint a művészettörténet tantárgyak ismeretanyaga nyújt kitekintést a művészetekkel kapcsolatos egyéb területekre. A rendszeres testnevelés elősegíti a fizikai erőnlét fejlesztését, valamint elkerülhetővé teszi a foglalkozási ártalmak kialakulását.

6.3. Témakörök

6.3.1. Technikai gyakorlatok, etűdök

13 óra

A témakörök mindegyikében foglalt zenei anyag szabadon bővíthető a növendék tudásszintjének megfelelő bármely művel.

C. Czerny: könnyű technikai gyakorlatai (pl. 160 rövid gyakorlat)

C. Czerny: A kézügyesség iskolája I. kötet

J. B. Cramer: Etűdök

6.3.2. Barokk zeneművek

27 óra

A témakörök mindegyikében foglalt zenei anyag szabadon bővíthető a növendék tudásszintjének megfelelő bármely művel.

J. S. Bach:	Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach
J. S. Bach:	18 kis prelúdium
J. S. Bach:	Szvit-tételek (pl. francia szvit)
J. S. Bach:	Kétszólamú invenciók
J. S. Bach:	Háromszólamú invenciók

6.3.3. Előadási darabok

27 óra

A témakörök mindegyikében foglalt zenei anyag szabadon bővíthető a növendék tudásszintjének megfelelő bármely művel.

Bartók B.:	Mikrokozmosz
Bartók B.:	Gyermekeknek
R. Schumann:	Jugendalbum
P. Csajkovszkij:	Jugendalbum
Kodály Z.:	Gyermektáncok
A. Diabelli:	Négykezesek
Mező I.:	Négykezes zongoradarabok
Kurtág Gy.:	Átiratok Machautól J. S. Bach-ig (négykezes, kézzongorás)
W. A. Mozart:	Hat bécsi szonatina
F. Schubert:	Táncok
F. Mendelssohn:	Lieder ohne Worte
Mosonyi M.:	Magyar gyermekvilág
J. Haydn:	Szonáták (Wiener Urtext 1a, 1b)
F. Schubert:	Táncok

6.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Szaktanterem, gyakorlóterem, koncertterem

6.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

6.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	szemléltetés	x			
3.	megbeszélés	x			
4.	bemutató	x			
5.	házi feladat	x			
6.	ömálló gyakorlás	x			

6.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthatás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.2.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.3.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.3.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után	x			
3.2.	Utólagos szóbeli beszámoló	x			

6.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

7. Kamara tantárgy

268 óra

7.1. A tantárgy tanításának célja

A Kamarazene tárgy feladata, hogy alkalmat teremtsen a népi hangszeres zenélés egyik alapvető formájának gyakorlásához, a közös muzsikáláshoz, amely fontos közösségformáló erő.

A hangszerének megfelelő összetételű, autentikus hangszeres, hangszeres-énekes kamarazene órákon a növendék megtanulhatja, illetve gyakorolhatja a népzenei dialektusok jellegzetes hangszeres darabjait. Ez a tevékenység kialakíthatja és fejlesztheti a társas zenélés készségét és ösztönözheti a kiemelkedő egyéni teljesítmények létrejöttét

7.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A növendékek képzéséhez elengedhetetlen más tantárgyak ismeretanyagának beépítése. Ezek részben a főtárgyhoz szorosan kapcsolódnak: népzene-elmélet, népzene-történet, néprajz, néptánc. Saját tantárgyának, a népzene-elméletnek a művészetekbe való integrálásához pedig fontos, hogy tájékozott legyen a tanítvány a társművészetekben. Ehhez nyújtanak segítséget az alábbi tantárgyak: zenetörténet, zeneirodalom, művészettörténet, irodalom, történelem, földrajz. Így a növendék könnyebben elsajátítja a tananyagot, és képes lesz azt tágabb összefüggésbe helyezve a későbbi önálló munka során hasznosítani-

7.3. Témakörök

7.3.1. Népzenei repertoár 112 óra

A főtárgyi kerettantervben meghatározott követelmények alapján, a növendékből álló kamaracsoportok összetételének, egyéni felkészültségének, készségeinek és képességeinek felmérésével készített fejlesztési terv alapján a főtárgyaknál leírtak szerint, a kamara tanár állítja össze az egyes félévek elvégzendő anyagát.

7.3.2. Népzenei összeállítások alkotása 112 óra

A tanult zenei anyagból a növendékek egyéni képességeinek, alkatának, beállítódásának megfelelő népzenei összeállítások alkotása és gyakorlása.

7.3.3. Színpadi gyakorlat 44 óra

A növendékek által elsajátított zenei anyag, elkészített zenei összeállítások színpadi és táncművészeti bemutatása.

7.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Szaktanterem, gyakorlóterem, koncertterem

7.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

7.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	bemutató	x	x		
2.	magyarázat		x		
3.	megbeszélés		x		
4.	szemléltetés		x		audiovizuális eszközök
5.	együtténeklés		x		
6.	együttzenélés		x		
7.	házi feladat	x	x		
8.	önálló gyakorlás	x	x		

7.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoportbontás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x	x		
1.2.	Információk önálló rendszerezése	x	x		

1.3.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x	x		
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		x		
2.2.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x		
2.3.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		
3.	Komplex információk körében				
3.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után		x		
3.2.	Utólagos szóbeli beszámoló		x		
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.2.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		

7.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

8. Néptánc tantárgy

134 óra

8.1. A tantárgy tanításának célja

A Néptánc tárgy tanulásának az a célja, hogy a népzenei tanuló növendékek megismerjék, elsajátítsák és használják a magyar néptánc-kultúra elemeit, megértsék és mozgáskultúrájukba építsék a Kárpát-medence táncainak formanyelvét, adottságaiknak megfelelően és szituatív módon tudják használni, illetve továbbfejleszteni táncos anyanyelvünket, ismerjék a népi műveltség és a néptánc egységét, illetve kölcsönös meghatározottságait, és használni tudják a dallam, a ritmus és a mozgás harmóniájának-diszharmoniajának hatásait.

A Néptánc képességfejlesztő és attitűdalakítási potenciálja - a dallam-ritmus-mozgás egységéből, a táncnak a személyiség "egészét" mozgósító (ének, mozgáskoordináció, kooperáció) szerepéből adódóan - rendkívül nagy. Felkínálható tevékenységei, közvetített ismeretei, attitűdkialakítási-befolyásolási szándékai révén a néptánc közösségfejlesztő hatása révén képes oldani a népzenei-néptáncos elkülönülést.

Mind az énekes, mind a hangszeres tanulók számára lehetőséget biztosíthat a Néptánc arra, hogy funkcióban használják választott zenei főtárgyukat: egymás táncát kísérik, így megtapasztalják a táncos-zenei-énekes együttműködést.

Az önálló, szabad, alkotó mozgás élményének megtapasztalása a kreativitás fejlesztését eredményezi.

A közös munka eredményének, sikerének megélése, a fokozott koncentráció és kooperáció elérése, a művészi kifejezőképesség továbbfejlesztésében segít.

A Néptánc tantárgyat előkészíti a Testnevelés tárgy óraszámának terhére 9-12. osztályban heti két órában tartott Néptánc foglalkozások.

8.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A Néptánc népzenei elméleti és gyakorlati tárgyakkal rendkívül szoros kapcsolatot tart, kölcsönösen értelmezik egymást.

8.3. Témakörök

8.3.1. Fejlesztési feladatok

16 óra

Az alapképzésben tanultak alapján elkészített fejlesztési tervben a néptáncpedagógus az alábbi fejlesztési területekre tervezze meg a tevékenységet:

- testtartás
- mozgáskoordináció
- ritmusgyakorlatok
- mozdulatelemek összefűzése
- ének- tánc koordináció

8.3.2. Néptánc repertoár

84 óra

Az alapképzésben tanultak folytatásaként a növendékek haladjanak tovább a néptánc dialektusok megismerésében, elsajátításában:

I. Nyugati vagy dunai táncdialektus:

Csallóköz, Szigetköz;

Rábaköz;

Nyugat- és Közép-Dunántúl (Veszprém, Zala, Vas m.)

Dél-Dunántúl (Somogy, Baranya m.)

Kelet-Dunántúl (Sárköz, Duna mente, Bácska, Szlavónia)

Kalocsa-vidék;

Kiskunság, Solt- és Tápó-vidék.

II. Középső, vagy tiszai táncdialektus:

Felső-Tisza-vidék (Bodroghöz, Szatmár, Nyírség, Hajdúság, Szilágyság.);

Keleti palócok és matyók;

Nagykunság, Jászság;

Dél-Alföld, Alsó-Tisza-vidék;

III. Keleti, vagy erdélyi táncdialektus

Kalotaszeg,

Mezőség,

Maros- Küküllő- vidék,

Székelyföld,

Gyimesi csángók,

Bukovinai székelység,

Moldvai csángók.

8.3.3. Színpadi adaptáció

26 óra

A Néptánc tanulásának nem közvetlen célja koreográfiák létrehozása, de későbbi munkavállalásuk során az énekes és hangszeres tanulók zenei feladataik között felkérést kaphatnak koreográfiák zenéjének összeállítására.

Ennek figyelembevételével a koreográfia szerkesztése, megtanulása során a néptáncot oktató pedagógus rávilágíthat a hagyományos táncalkalmak táncrendjének és azok színpadra alkalmazásának összefüggésére. A színpadi adaptáció egyes problémáit a koreográfia alkotása közben érzékeltetheti önálló részfeladatok kiadásával és értékelésével.

A témakör kereteiben ismerkedjen meg a színpadi adaptáció alapfogalmaival: koreográfia, koreográfus, rendező, szerep, szereposztás, csoport, szólamok, szólista, kar, próba, főpróba, színpadbejárás.

A fentiek mellett a koreográfia megtanulása és bemutatása a művészeti nevelés, képességfejlesztés egyik eszköze lehet.

A koreográfia a csoport képességeihez igazodjon, így a bemutatás a kívánatos sikerélményt jelentheti a tanulók számára, erősíti a csoport, az iskola közösségi összetartozását.

8.3.4. Táncfolklorisztika

8 óra

A Néprajz tantárgyban tanult táncfolklorisztikai ismeretek bővítése, finomítása az alábbi témakörökben:

A magyar néptánc kutatás korszakai, egyéniségei, főbb kézikönyvei

Archív néptánc felvételek értelmezése

A néptánc gyűjtése ma: néptánc és hangszeres zene összefüggése

Kárpát-medencei interetnikus kapcsolatok a néptáncban

A magyar néptánc történeti fejlődése

Táncalkalmak a magyar paraszti hagyományban

A táncdivatok hatása az egyes néptáncdialektusok repertoárjára

Néptánc terminológia

8.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

8.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

8.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	bemelegítés			x	
2.	közös táncolás			x	
3.	magyarázat			x	
4.	bemutató			x	
5.	szemléltetés			x	audiovizuális eszközök
6.	együtténeklés			x	
7.	együttzenélés			x	
8.	házi feladat	x			

8.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				

1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése			x	
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre	x			
2.2.	Tesztfeladat megoldása	x			
2.3.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban			x	
2.4.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban			x	
3	Komplex információk körében				
3.1.	Esemény helyszíni értékelése szóban felkészülés után			x	
3.2.	Utólagos szóbeli beszámoló			x	
4.	Csoportos munkaformák körében				
4.1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
4.2.	Csoportos helyzetgyakorlat			x	

8.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

9. Szolfézs tantárgy

134 óra

9.1. A tantárgy tanításának célja

A szolfézs tárgy tanításának célja, hogy segítse az általános zenei műveltség megalapozását és ismertesse meg e különleges kifejezési móddal - a zenével - a tanulókat. Az alapképzésben szerzett zenei ismeretekre és készségfejlesztésére alapozva fejlessze tovább a növendék tudását és képességeit. Fejlessze az aktív zenéléshez szükséges képességeket és készségeket. Járuljon hozzá a széleskörű szakmai tudás megszerzéséhez, amely alkalmassá teszi a növendéket a szakirányú felsőoktatásban folytatandó tanulmányok, illetve a középfokú végzettséget igénylő munkakörök ellátására.

9.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

A tárgy szoros kapcsolatot ápol minden hangszeres tanulmánnyal, hiszen e tárgy keretében tanulják meg felismerni és elkülöníteni egy-egy műrelemek lehetséges zenei

eszközeit, hiszen a szolfézs a zene teljesebb megértését szolgálja.

9.3. Témakörök

9.3.1. Készségfejlesztés hallás után

36 óra

A hallás utáni készségfejlesztés a szolfézs tárgy egyik legfontosabb eleme. A diákok számára nagyon fontos, hogy mind jobban, készség szinten felismerjék az európai műzene évszázadok során folyamatosan cizellálódó elemeit.

Folyamatosan fejleszteni kell

- a hangközök felismerését,
- a hármas- és négyeshangzatok felismerését,
- tipikus dallami fordulatok felismerését,
- a különböző ritmusképletek biztos beazonosítását,
- a különböző metrum-érzetek gyors beazonosítását,
- a reneszánsz, a barokk és a bécsi klasszikus zene, a romantika és a 20. század stíluselemeinek felismerését,
- a különböző zenei formák elkülönítését,
- a zenei memóriát,
- a többszólamú hallás kifejlődését.

9.3.2. Készségfejlesztés éneklés útján

36 óra

Az éneklés útján történő készségfejlesztés azért nagyon fontos, mert ez az egyetlen eszköz, amivel a diák saját biológiai organizmusán keresztül szűri a zene legkisebb elemeit is. Ahhoz, hogy saját hangszerén egy nagyobb ívet elő tudjon adni, szükséges, hogy apró elemeire bontva is értelmezni tudja őket. Ezeket pedig csak énekelve tudja igazán magáévá tenni. Az éneklés segít neki a hallás- és írási készségfejlesztésben is, hiszen ez az egyetlen biztos, önellenőrzésre is alkalmas eszköze, amibe a zenei elemeket be tudja illeszteni.

Folyamatosan gyakorolva fejleszteni kell

- a tiszta intonációt,
- a hangközök és hangzatok biztos éneklésének és felépítésének készségét,
- az alkalmazkodási képességet a többszólamú éneklés hangzás-egyensúlyának kialakításában,
- a reneszánsz, a barokk és a bécsi klasszikus zene, a romantika és a 20. század stíluselemeinek alkalmazását,
- az improvizációs készséget és zenei fantáziát,
- az előadási készséget,
- a memóriát és a koncentráció képességet,
- a stílusos előadási és formálási készséget,
- a dinamika és hangszín, valamint a zenei karakterek és dramaturgia megvalósítása iránti érzékenységet
- a zenei ízlést és differenciáló-képességet.

9.3.3. Készségfejlesztés írásban

36 óra

Az írásbeli készségfejlesztés kapcsolja össze a hallás- és éneklés készségfejlesztését. Rendkívül komplex feladat, két különböző agyi tevékenység egyidejű koordinálása.

Fejleszteni kell:

- hangközök, hangzatok felépítésének készségét,
- tipikus dallami fordulatok felismerését és alkalmazását,

- a különböző ritmusképletek felismerését és alkalmazását,
- a különböző metrum-érzetek gyors felismerését és alkalmazását,
- a dallam-, metrum- és ritmustényezők összekapcsolásának képességét,
- a reneszánsz, a barokk és a bécsi klasszikus zene, a romantika és a 20. század stíuselemeinek felismerését,
- a belső hallást, a kottakép elképzelését, értelmezését,
- a többszólamú hallást (polifon, homofon),
- a zenei formák áttekintésének képességét,
- az elemzés képességét; a rész és egész viszonyának áttekintését.

9.3.4. Stílus- és zenetörténeti ismeretek elsajátítása

26 óra

Nagyon fontos, hogy a készségfejlesztési céllal megszólaltatott zeneművek a szolfézs tantárgy keretében híven tükrözzék a növendék általános ismereteit a zenetörténeti korszakok stílusairól is. Ezáltal kialakul benne egy olyan stílusismeret, melyre az aktív zenei tevékenységformákban is állandóan szüksége lesz. A zenei anyag kiválasztásában a tanár vegye figyelembe az adott osztály összetételét és képességeit: a tananyag mennyisége és nehézségi szintje a tanulócsoport felkészültségéhez igazodjon. Itt csupán javaslatok szerepelnek, hogy mely zeneszerzőktől érdemes műveket keresnünk az alább található irodalomjegyzékben:

- A középkor egyszólamú egyházi és világi zenéje (gregorián, trubadúr-, trouvère- és Minnesang költészet)
- A középkor többszólamú zenéje (ars antiqua, ars nova, trecento – Leoninus, Perotinus, Machaut, Landini)
- A korai reneszánsz (Dunstable, Dufay, Binchois, Ockeghem, Josquin, Agricola, Obrecht, Isaac, de la Rue)
- Az érett reneszánsz (Gombert, Willaert, Clemens non Papa, Arcadelt, Cipriano de Rore, Lassus, A. Gabrieli, Palestrina, Vecchi, Marenzio, G. Gabrieli, Gastoldi, Croce, Gesualdo, Viadana, Banchieri, Jannequin, Sermisy, Goudimel, Passereau, Certon, le Jeune, Senfl, Othmayr, Gallus, Praetorius, Hassler, Friderici, Tallis, Byrd, Morley, Bull, Farnaby, Dowland, Weelkes, Gibbons, Victoria)
- A korabarokk (Monteverdi, Schütz, Buxtehude, Lully, Purcell)
- A nagy barokk zeneszerzői (Händel, Bach, Telemann, Scarlatti, Vivaldi, Rameau)
- A bécsi klasszika (Mozart, Haydn, Beethoven)
- A romantika (Mendelssohn, Weber, Schubert, Schumann, Brahms, Berlioz, Liszt, Verdi, Muszorgszkij, Saint-Saëns, Bruckner)
- Az utóromantika (Wolf, Mahler, R. Strauss, Mascagni, Leoncavallo, Puccini, Rachmaninov, Massenet, Fauré)
- A XX. század zenéjének főbb irányzatai (impresszionizmus, expresszionizmus, folklorizmus, neoklasszicizmus, új bécsi iskola - Debussy, Ravel, Stravinsky, Schönberg, Webern, Berg, Honegger, Prokofjev, Sosztakovics, Hindemith, Orff, Britten, Bartók, Kodály)
- A második világháború utáni szerzők (Messiaen, Boulez, Stockhausen, Varèse, Ligeti, Dallapiccola, Nono, Lutoslawsky, Penderecki, Eben)
- A második világháború utáni magyar szerzők (Bárdos, Sugár, Ránki, Farkas, Kósa, Kadosa, Maros, Petrovics, Szokolay, Lendvay, Balassa, Kurtág, Bozay, Durkó, Szöllősy, Hidas, Kocsár, Csemitzky, Orbán, Vajda)

Ajánlott irodalom:

Liber Usualis	
Dobszay:	A gregorián ének kézikönyve
Szendrey-Dobszay-Rajeczky:	Magyar gregoriánium
Fodor:	Schola cantorum I-XIII.
Bartha:	A zenetörténet antológiája
Forrai:	Ezer év kórusa
Forrai:	Öt évszázad kórusa
Forrai:	Duettek
Bach:	Négyszólamú korálfeldolgozások
Mozart:	Bécsi Szonatinák, Gyermekkori darabok
Haydn:	Zongoraszonátái
Legányné Hegyi E.:	Bach példatár I.-II. kötet
Bertalotti:	Ötvenhat solfeggio
Lassus:	24 kétszólamú motetta
Nagy:	Partitúraolvasás, partitúrajáték
Ádám:	A dal mesterei I-V. kötet
Bartók:	27 gyermek- és nőikar
Kodály:	Gyermek- és nőikarok, Vegyeskarok
Edlund:	Modus Novus
Szőnyi:	A zenei írás-olvasás módszertana, Befejező kötet
A www.imslp.org internetes oldal ingyenesen letölthető kottái	
Kifejezetten ritmusfejlesztésre alkalmas kötetetek:	
Sáry László:	Kreatív zenei gyakorlatok
Zombola Péter:	Ritmusgyakorlatok

9.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

szaktanterem

9.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

9.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással (kamaraének)		x	x	
2.	zongorázás-éneklés	x	x		
3.	éneklés	x			
4.	hangszeres játék		x		
5.	egyéni felkészülés	x			
6.	hallott zenei anyag lejegyzése			x	
7.	zenehallgatás			x	

9.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthatás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése	x			
2.2.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel	x			
2.3.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban	x			
2.4.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban	x			

9.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.